

Designa ett förbättrat lärande - för elever och kollegor

Förstelärarnas rikskonferens 2020

Marie Mattsson

Jesper Grönlund

Förstelärare och utvecklingsledare

Designa ett förbättrat lärande – för elever och kollegor

Strategier och strukturer för det goda mötet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

1

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kooperativt lärande – ökad motivation och måluppfyllelse

Niclas Fohlin
Grundskollärare F-9, förskollärare och specialpedagog

2

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Design av undervisning med extra fokus på form som lyfter innehållet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

3

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kollegialt lärande som motor för utveckling

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

4

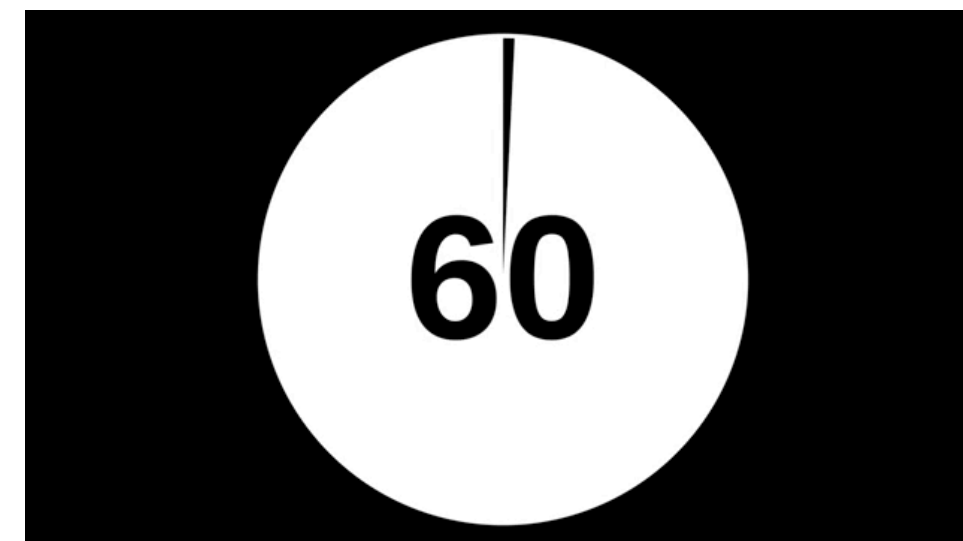
LÄRAR
FORTBILDNING AB

Samskapande inledning

Förstelärarnas rikskonferens 2020

Designa ett förbättrat lärande – för elever och kollegor

Vad ser jag mest fram emot med dagens möte?

Strategier och strukturer för det goda mötet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson

Förstelärare och processledare

Kontext för pass 1

- Det goda mötet - introduktion
- Att skapa förutsättningar för goda möten
- Samlad repertoar och didaktisk medvetenhet
- Dialog/arbete - planera för det goda mötet
- Vackert avslut

Det goda mötet

- Vi känner vanligtvis igen ett bra eller dåligt möte men har ofta svårare att beskriva vad som orsakade skillnaden.
- Möten handlar om **form, innehåll** och **relationer**.
 - Om relation och form är bra kan man komma undan med ett sämre innehåll.
 - Om relation och form är dålig räcker det sällan med ett bra innehåll.
- Ändå fokuserar vi i skolan ofta mycket på innehåll och mindre på relation och form.

Det goda mötet med systemteori som grund

- Systemteori handlar om att rikta blicken mot **helheter, mönster och sammanhang** istället för enskilda och avgränsade händelser.
- Systemteori är *inte* en instruktionsmanual för enskilda situationer utan en modell för ett **handlande som åstadkommer förändring**.
- Målet är en systemteoretisk medvetenhet och *blickriktning* som erbjuder **handlingsalternativ**.

”Problemet med det läge som råder i dag i skolan med dess allt suddigare formspråk, är att trycket på läraren att vara formgivare ökat drastiskt.”

–Oscar Öquist

Strategier och strukturer för goda möten

- Samskapande inledning
- Kontextmarkering
- Former för dialog
- Vackert avslut

Strategier och strukturer för goda möten

- **Samskapande inledning**
- Kontextmarkering
- Former för dialog
- Vackert avslut

Från vilket språk har vi lånat ordet?

ateljé

kyrka

television

snickare

Franska - Tyska - Latin/grekiska - Engelska

Skrytskvallra

Berätta om en kollega som är bra på att
utmana dig i tanken?

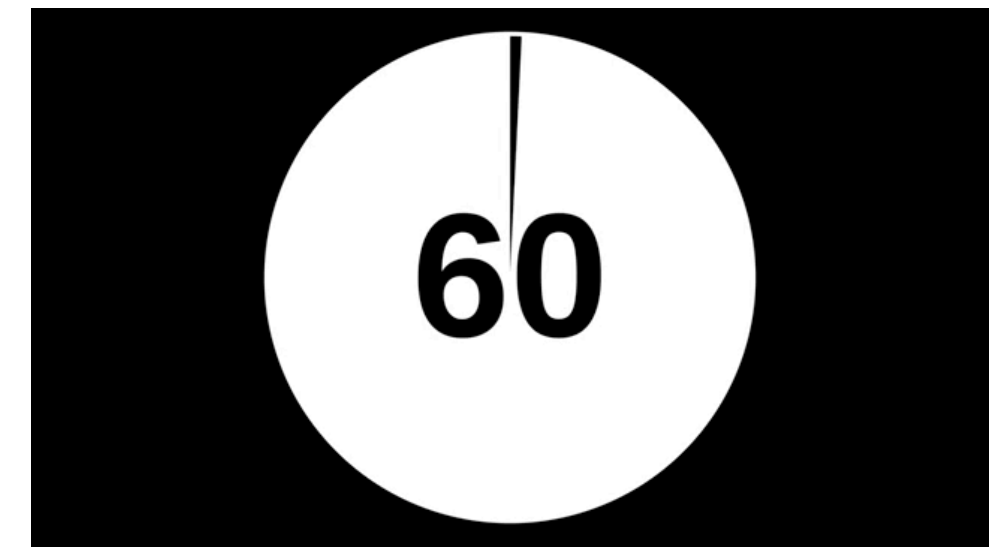

Vad är viktigast att ta med oss in i dagens möte?

elevperspektiv
meningserbjudanden
formativ undervisning
röd tråd
dela goda berättelser
tydligt syfte
djup i samtal

Fråga, fråga, byt

Strategier och strukturer för goda möten

- Samskapande inledning
- **Kontextmarkering**
- Former för dialog
- Vackert avslut

Strategier och strukturer för goda möten

- Samskapande inledning
- **Kontextmarkering**
- Former för dialog
- Vackert avslut

Tid
Plats
Uppdrag (syfte)
Roller

Strategier och strukturer för goda möten

- Samskapande inledning
- Kontextmarkering
- **Former för dialog**
- Vackert avslut

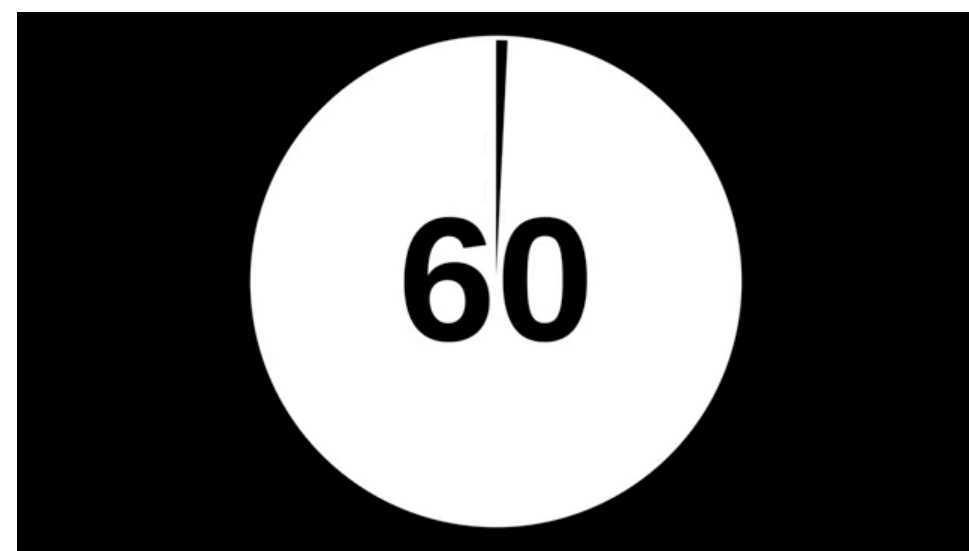
Strategier och strukturer för goda möten

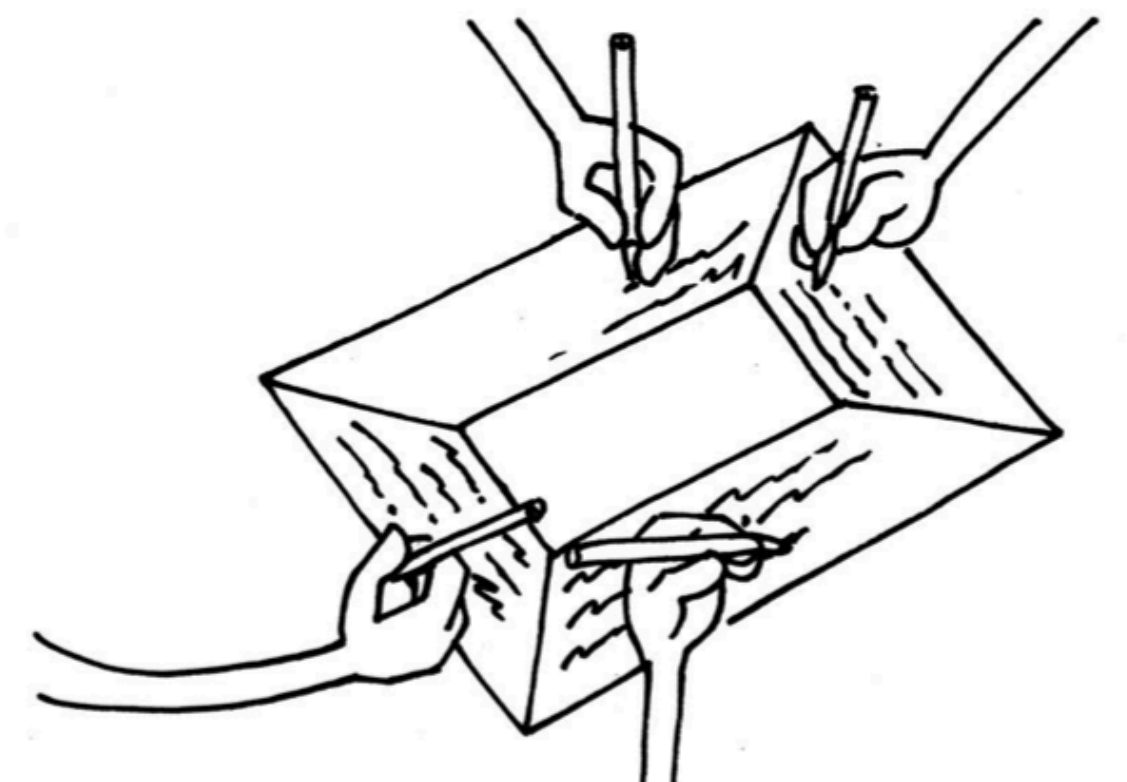
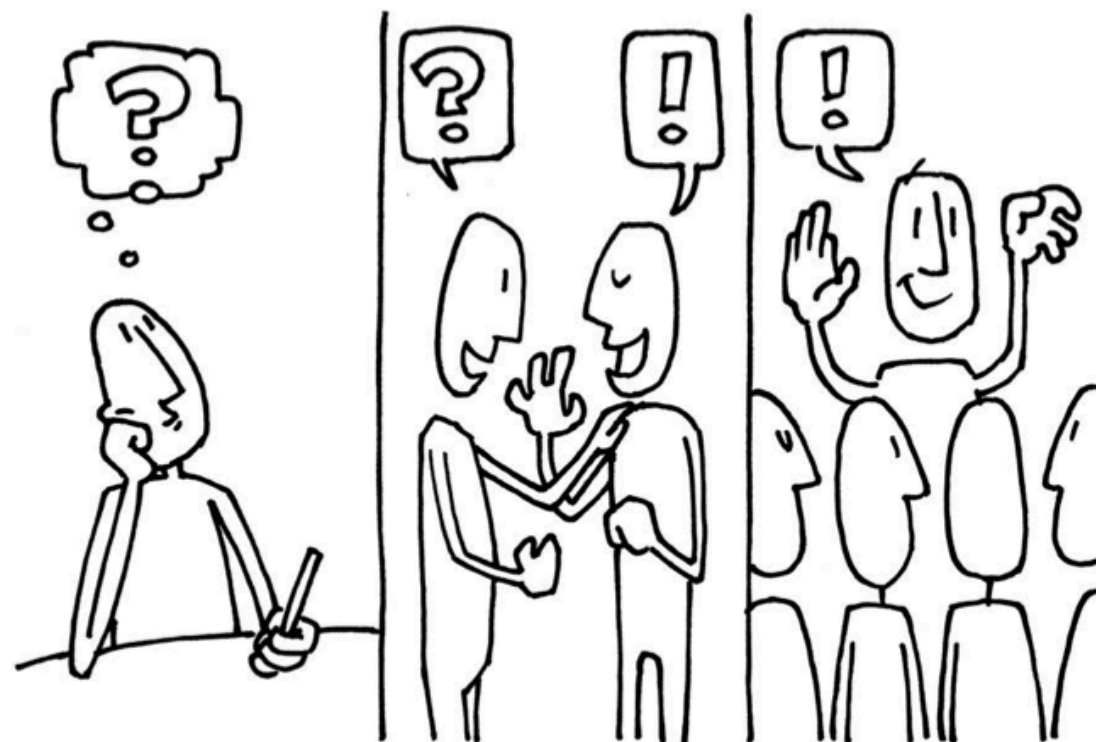
- Samskapande inledning
- Kontextmarkering
- **Former för dialog**
- Vackert avslut

$$K = I \times R$$

Former för dialog

- Hur ser din repertoar ut när det gäller samtalsformer?
- Didaktisk medvetenhet - om att välja klokt
 - Vilken samtalsform passar bäst i relation till tänkt syfte?

Strategier och strukturer för goda möten

- Samskapande inledning
- Kontextmarkering
- Lärandeaktiviteter
- **Vackert avslut**

Strategier och strukturer för goda möten

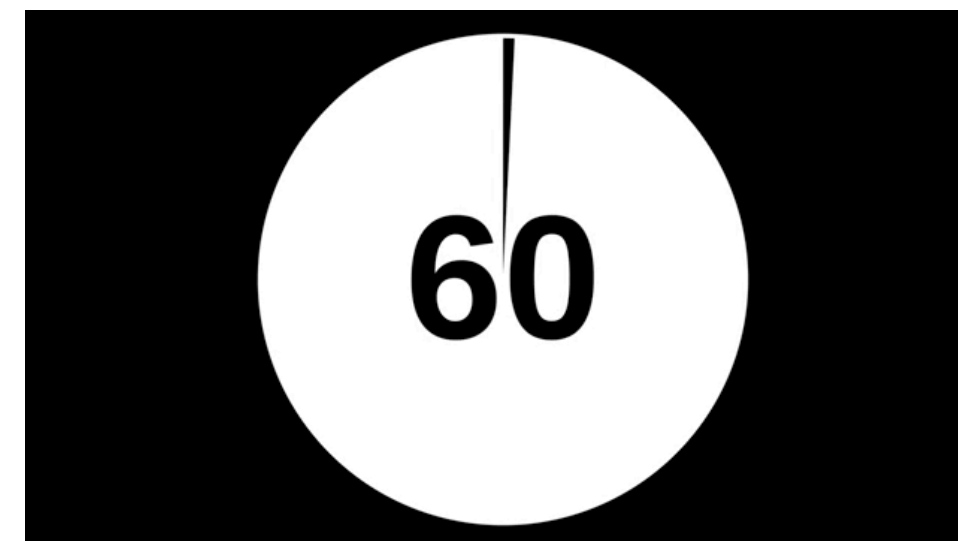
- Samskapande inledning
- Kontextmarkering
- Former för dialog
- Vackert avslut

**Innehåll, form och
relation**

Planera för ett specifikt möte

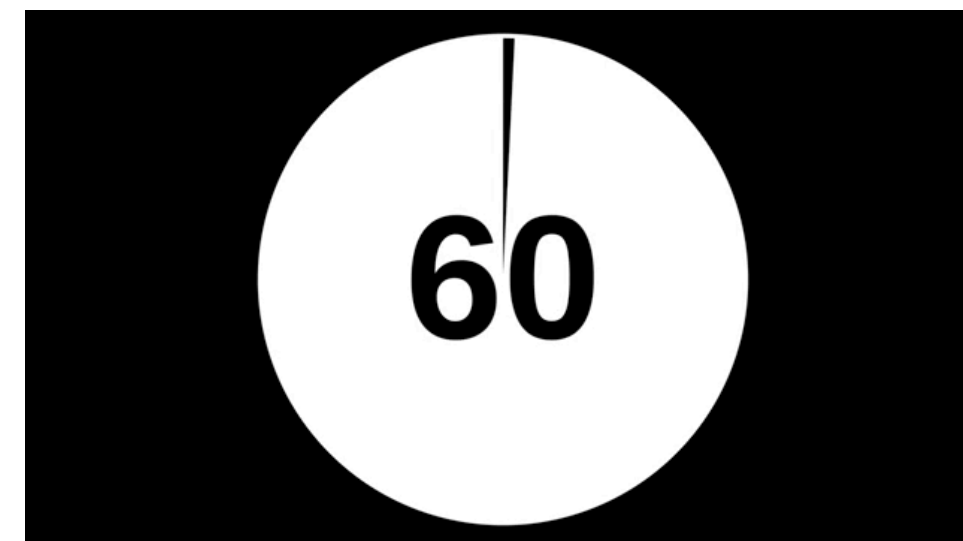
- Hur kan en **samskapande inledning** se ut?
- Vad är viktigt att sätta an i **kontexten**?
- Vilka **samtalsformer** är mest användbara?
- Hur bör mötet **avslutas** på ett vackert sätt?

Utvecklingssamtal
Föräldramöte
Arbetslagsmöte
Konferens

Ett vackert avslut

*Vilken var din viktigaste lärdom under
dagens första pass?*

Design av undervisning med extra fokus på form som lyfter innehållet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson

Förstelärare och processledare

Designa ett förbättrat lärande – för elever och kollegor

Strategier och strukturer för det goda mötet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

1

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kooperativt lärande – ökad motivation och måluppfyllelse

Niclas Fohlin
Grundskollärare F-9, förskollärare och specialpedagog

2

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Design av undervisning med extra fokus på form som lyfter innehållet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

3

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kollegialt lärande som motor för utveckling

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

4

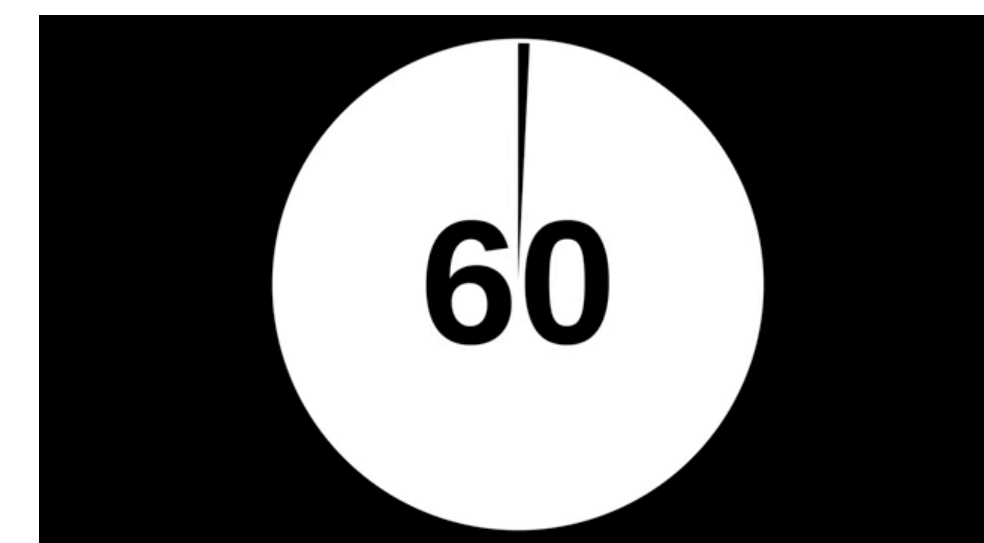

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Samskapande inledning

Vad tar jag framför allt med mig från
förmiddagens föreläsning med Niclas
Fohlin?

Kontext för pass 3

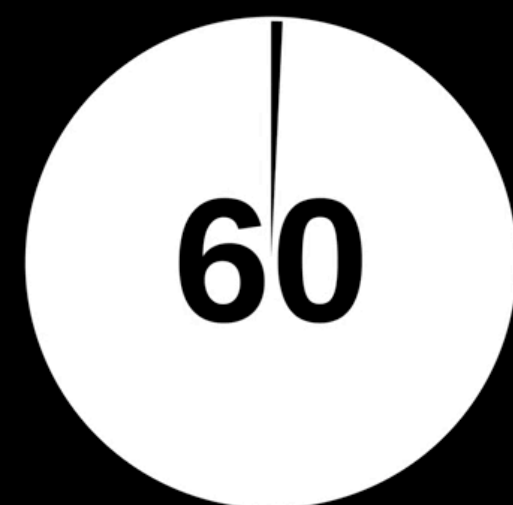
- Fortsatt dialog utifrån Niclas Fohlins föreläsning
- Lektionsdesign
- På besök i Jespers klassrum
- Möjligheter och utmaningar med samarbete
- Vackert avslut

Fortsatt dialog om kooperativt lärande

Struktur:
Turas om att börja tänka

Tid: 15 min

Utmaningar i klassrummet

Det finns mycket som eleverna behöver lära sig

Det finns begränsat med tid

Eleverna har bitvis svårt att hålla fokus

Eleverna glömmer mycket av informationen

Läraren jobbar hårdast

Med mer fokus på **form** får vi
strukturer för ett bättre lärande

Design av lektion

”Klassisk lektion”

Uppstart/genomgång

Elevaktivt arbete

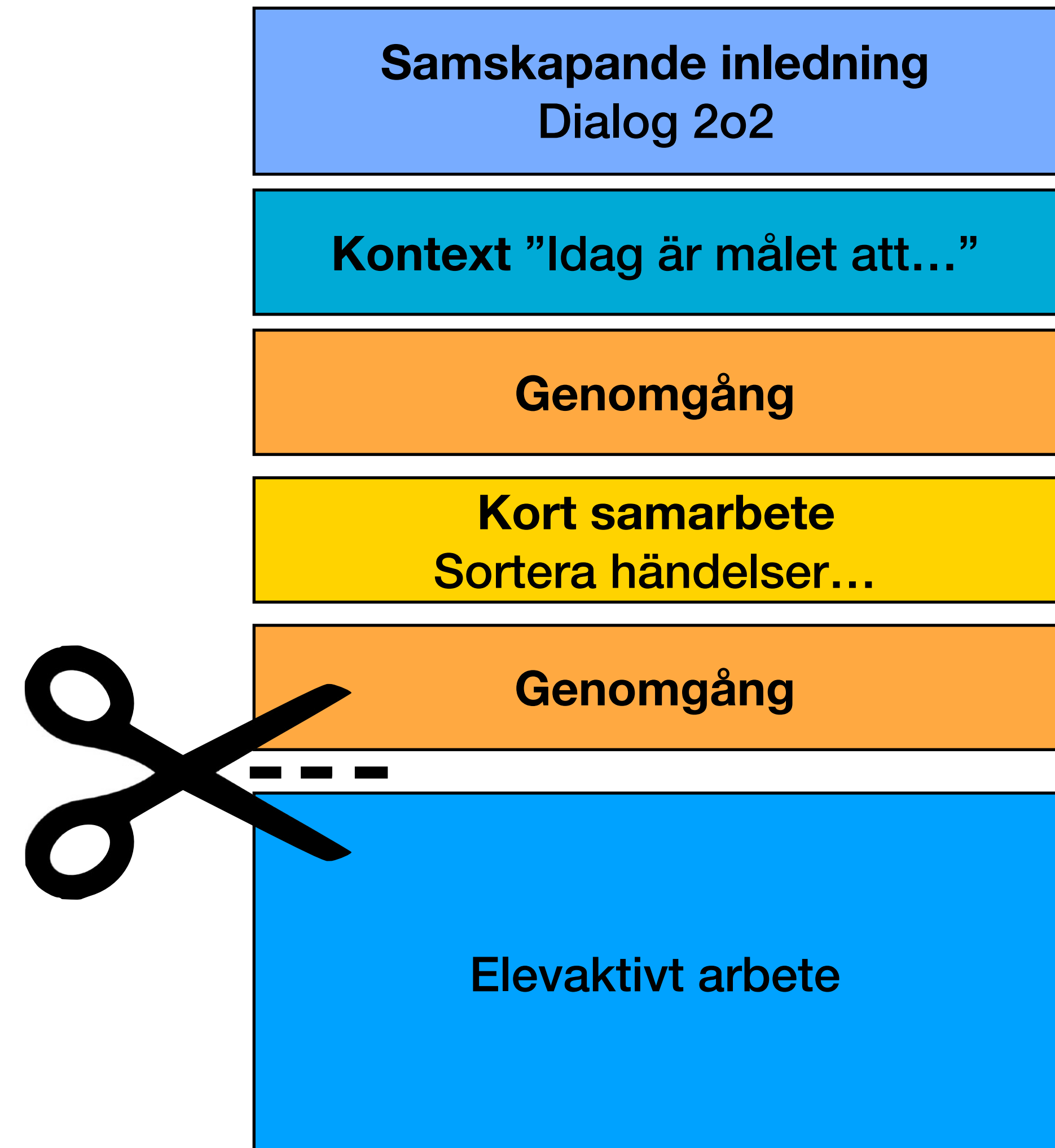
Didaktisk repertoar

- Samskapande inledning
Vi blir en grupp och kommer ”ämnet” på spåret.
- Kontextmarkering
Vi skapar en tydlighet och rätt förväntan.
- Former för dialog
Med samtalsformer skapar vi delaktighet och samarbete.
- Vackert avslut
Vi landar in i vad vi lärt oss och kan tänka om nästa steg.

Design av lektion

Didaktisk medvetenhet

- $K = I \times R$
Tid och hjälp att landa in
- Vad passar bäst i relation till syftet?
- Variation/rytm
Vad passar bäst när?
Vi håller fokus och behåller engagemanget
- Samarbete

Jespers klassrum

- **Uppstart kursen Samhällskunskap 1b 2019/20**

- Cykel

Samskapande
inledning

- Förväntningar

Kontext

- Namn

Relation

- Den goda berättelsen

Form

Jespers klassrum

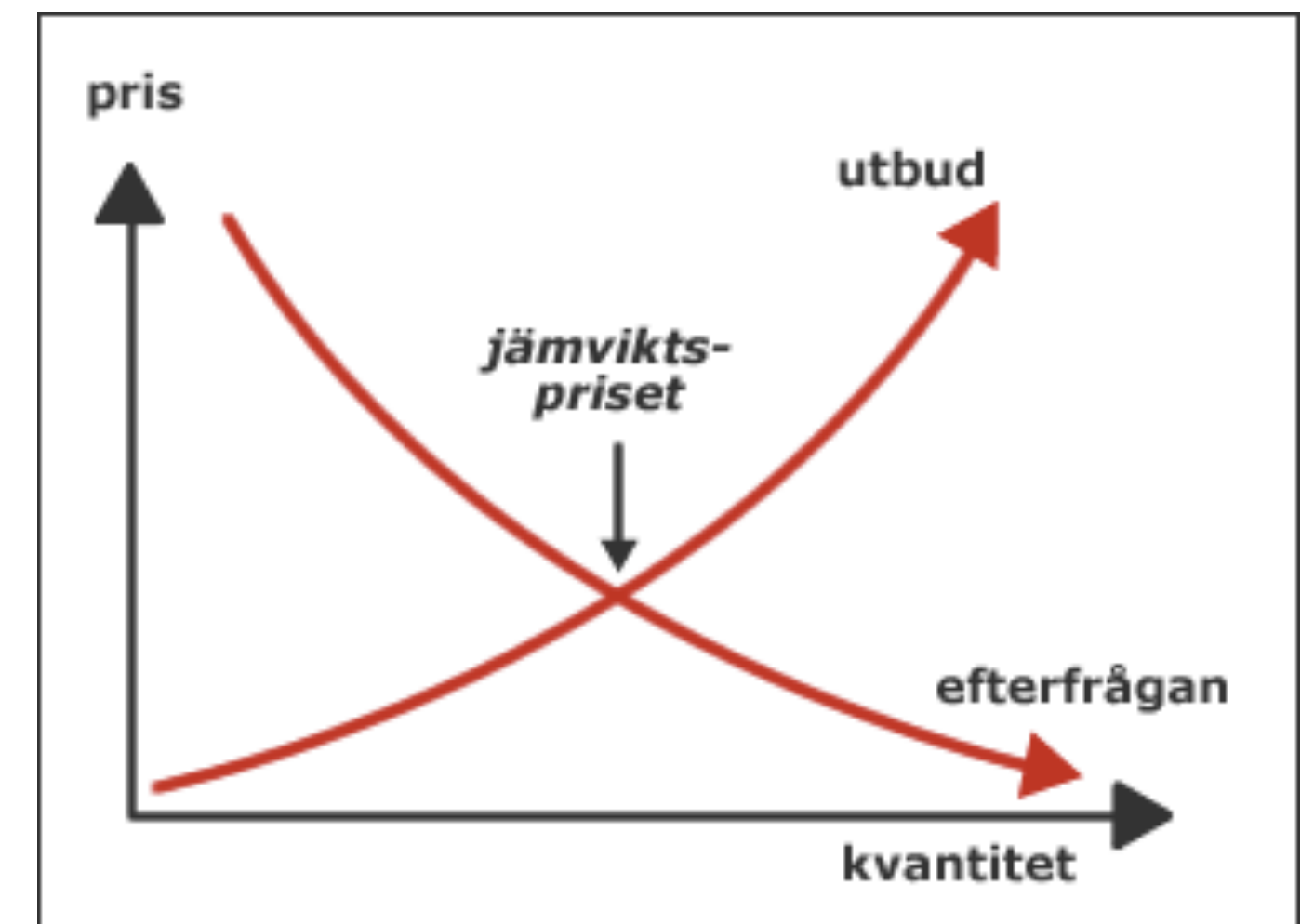
- **En lektion kring ekonomi**
 - Glassig inledning
 - Det samhällsekonomiska kretsloppet
 - Enskilt - expertgrupp - träningsmatch
 - Meta-reflektion

Samskapande
inledning

Innehåll

Elevaktivt
arbete

Form

Jespers klassrum

- Redogör för sambanden mellan den privata ekonomin och samhällsekonomin
- Presskonferens
- Ett gemensamt språk
- Enskilt skrivande
- Färgstark meta-reflektion
- Copy right
- Bedömning

Jespers klassrum

- Krydda samarbetslärandet med digitala verktyg

The logo for Quizlet Live, featuring the word "Quizlet" in a bold, white, sans-serif font, followed by "Live" in a smaller, lighter weight of the same font, all set against a solid blue background.

Quizlet Live

The logo for Socrative, featuring a white icon of a hexagonal molecular structure on the left, followed by the word "socrative" in a white, lowercase, sans-serif font, all set against a light blue background.

socrative

The logo for Mentimeter, featuring a teal icon of a speech bubble with a bar chart inside on the left, followed by the word "Mentimeter" in a teal, sans-serif font.

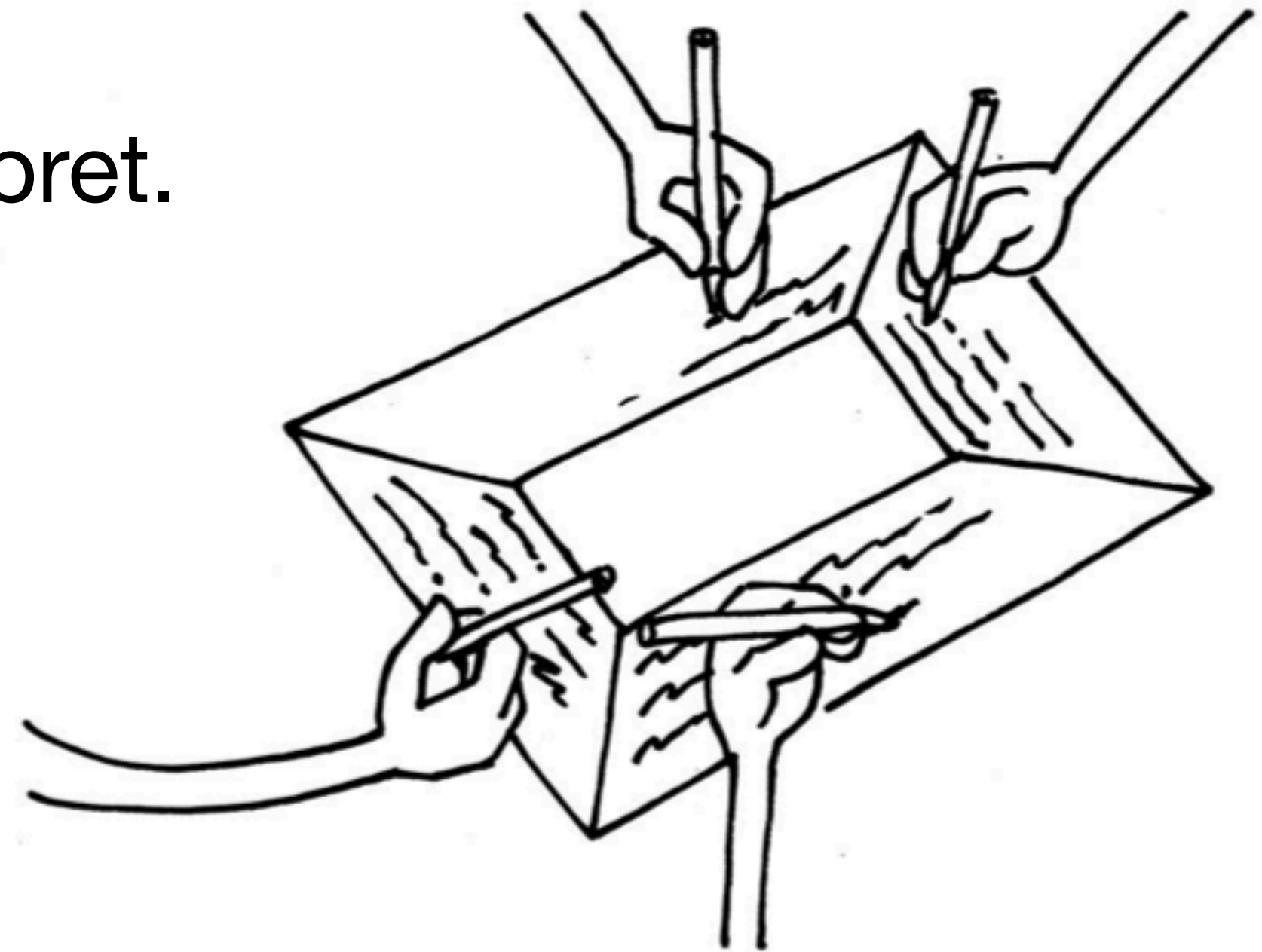
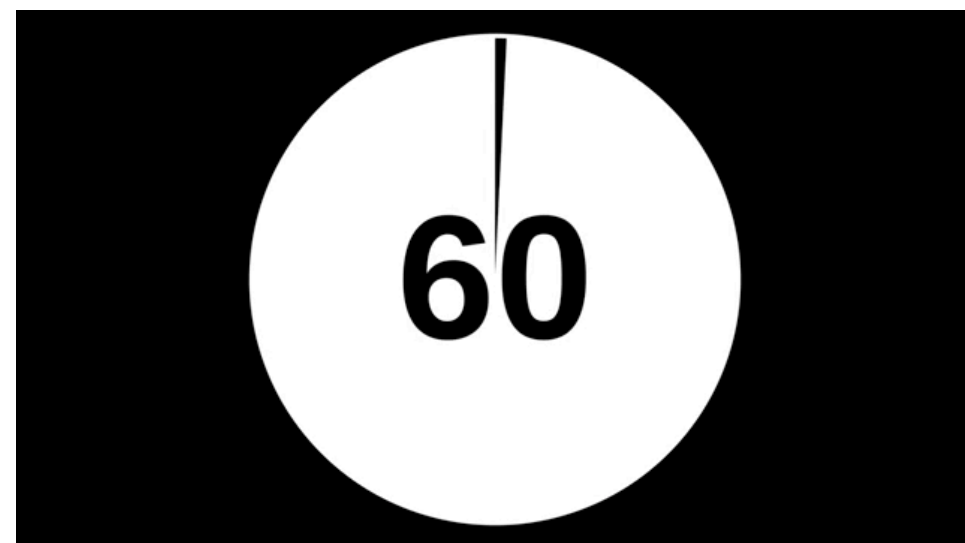
Mentimeter

**”För att alla vi är ju olika, men så fort vi delar med oss så blir vi ju
som en Einstein tillsammans typ”**

–Thea Johansson

Möjligheter och utmaningar med samarbete

- Enskild reflektion, 5 min.
- Dela era tankar i gruppen.
Sammanfatta era tankar i mitten av pappret.
10 min

Vackert avslut

I relation till design av undervisning:

- Saker som jag redan gör och vill fortsätta med...
- Saker som jag är nyfiken på att prova...

60

Kollegialt lärande som motor för utveckling

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson

Förstelärare och processledare

Designa ett förbättrat lärande – för elever och kollegor

Strategier och strukturer för det goda mötet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

1

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kooperativt lärande – ökad motivation och måluppfyllelse

Niclas Fohlin
Grundskollärare F-9, förskollärare och specialpedagog

2

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Design av undervisning med extra fokus på form som lyfter innehållet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

3

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kollegialt lärande som motor för utveckling

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

4

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kompetensutveckling

- "För alldeles för många lärare är kompetensutveckling en förnedrande, själsdödande upplevelse eftersom de passivt "sitter och tar emot".
- Som en betraktare uttryckte det:
 - "Jag hoppas att jag dör under en kompetensutvecklingsdag eftersom övergången mellan liv och död då knappt skulle vara märkbar."

60

Samskapande inledning

**Att vara förstelärare är att
vara en form av mellanledare,
vilka möjligheter innebär en
sådan roll?**

Kontext för pass 4

- Den viktiga mellanledaren i svensk skola
- Att genomföra kollegialt lärande tillsammans med kognitiva snåljåpar
- Didaktikcentrums bästa tips på när kollegialt lärande fungerar
- Reflektion kring din roll och riktning
- Vackert avslut

Mellanledaren

- Ett ben i undervisning och ett ben i skolutveckling.
- God kvalitet i sin undervisning men också förmåga att inspirera kollegor.
- Att vara en bro mellan teori och praktik.
- Tillit och förtroende är avgörande.

Balansen mellan att plantera och vattna

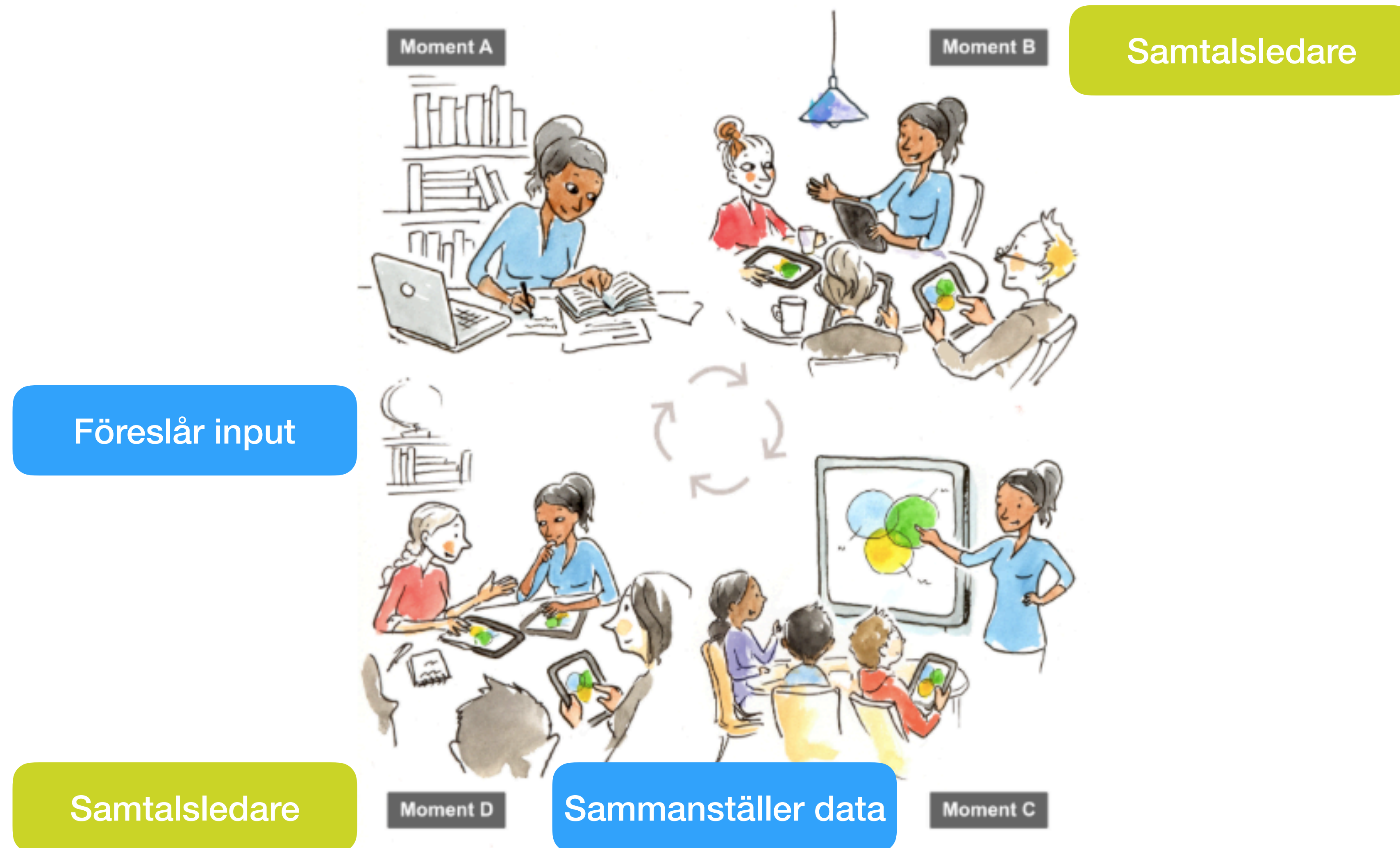
”Man kan säga att en mellanledare är en brygga mellan klassrumsarbetet och skolledningen. Till skillnad från rektor finns mellanledaren i klassrummet, har en direkt inverkan på undervisningspraktiker och kan därmed beskrivas som en nyckelperson med unik möjlighet att arbeta för att främja och upprätthålla god undervisningskvalitet på en skola.”

– Grootenboer m.fl., 2015 översättning Hirsh

Kollegialt lärande

Kollegialt lärande och mellanledare

”Lärande är en bestående förändring av vårt sätt att tänka eller göra.”

–Steven Katz och Lisa Ain Dack

Dialog

Vilka är dina erfarenheter av kollegiala samtal?

Systematik?
Förstelärarens roll?
Skolutveckling via klassrummet?

60

Kognitiv snåljåp

Mentala hinder

Två exempel:

- Vi fokuserar på att bekräfta våra hypoteser snarare än ifrågasätta dem.

”Lärande handlar om att åstadkomma en förändring av sättet att tänka och göra.”

Hindret gör oss än mer övertygade snarare än att vi skapar möjlighet att lära nytt.

Mentala hinder

Två exempel:

- Vi fokuserar på att bekräfta våra hypoteser snarare än ifrågasätta dem.
- Vi ser oss själva som undantag.

”Lärande handlar om att åstadkomma en förändring av sättet att tänka och göra.”

Hindret gör att vi i mindre utsträckning själva känner att vi behöver lära oss något nytt.

Trevlighetskultur

VS

God miljö för lärande

Jämför

Trevlighetskultur

Vi håller med ”Mhm, det verkar rimligt, definitivt.”

Vi bekräftar ”Ja, de stämmer.”

Vi försäkrar ”Jag förstår.”

Vi uppmanar varandra att berätta.

God miljö för lärande

Vi ställer frågor (undersökande, klargörande...)

Vi ger förslag (inledande förslag, motförslag...)

Vi utvecklar förslag

Vi förhandlar (avvikande mening, utmana...)

Vad vet vi?

- Att lärande handlar om en bestående förändring av tänkande och görande.
- Att vi är kognitiva snåljåpar som helst undviker den ansträngning som lärandet innebär.
- Att vi måste försöka ta oss förbi trevlighetskulturen och skapa en god miljö för lärande med djup i samtalen.

Didaktikcentrums bästa tips

- Det goda mötet - form
 - Kooperativt lärande för vuxna
 - Metaperspektiv
- Förstelärare samtalsledare
 - Gränssnitt
- Konferensagenda - rytm, syfte, röd tråd och dokumentation

Nuläge

Resurser

Önskvärt
läge

Önskvärt läge
i slutet av ht
2020

Lappar på golvet

60

Förstelärarnas rikskonferens 2020

Designa ett förbättrat lärande – för elever och kollegor

Strategier och strukturer för det goda mötet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Kooperativt lärande – ökad motivation och måluppfyllelse

Niclas Fohlin
Grundskollärare F-9, förskollärare och specialpedagog

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Design av undervisning med extra fokus på form som lyfter innehållet

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

LÄRAR
FORTBILDNING AB

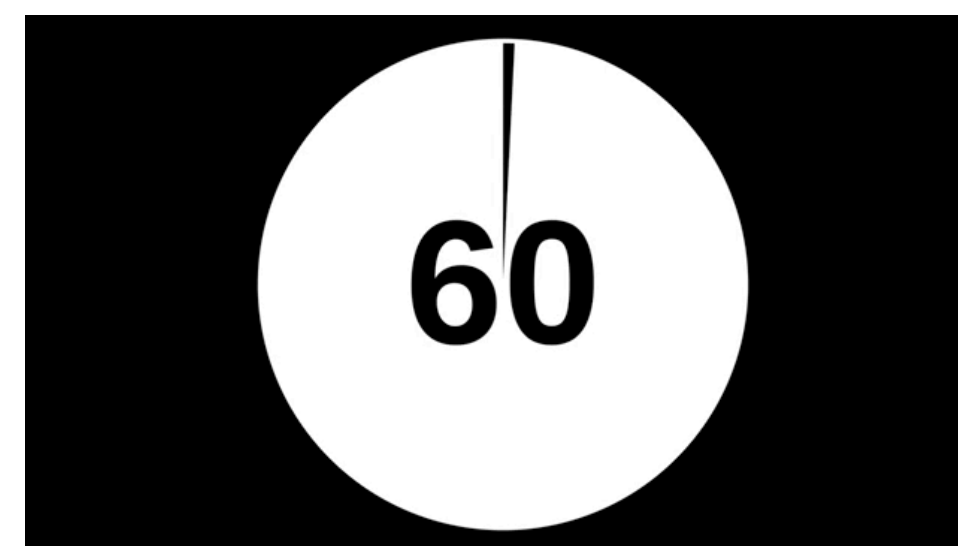
Kollegialt lärande som motor för utveckling

Jesper Grönlund och
Marie Mattsson
Förstelärare och processledare

LÄRAR
FORTBILDNING AB

Utgå från dagen som helhet och
sammanfatta vad du framför allt tar med dig.

Vackert avslut

Skriv ett ord eller en mening om dagen.

Mentimeter